

EDİRNE İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ
2023-2024 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI 10. SINIF
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI DERSİ
2. DÖNEM İL GENELİ ORTAK 2. YAZILI SINAVI

ADI:
SOYADI:
SINIF:
ÖĞRENCİ NO:

Sınav süresi 40 dakikadır.
Sınav 7 sorudan oluşmaktadır.
Sınav 100 tam puan üzerinden değerlendirilecektir.
Soruların puan değerleri sorularla birlikte belirtilmiştir.

ALDIĞI
PUAN

10. SINIFLAR ////////////////////////////////////// TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

1. ve 2. soruları verilen metne göre cevaplayınız.

O gece uykum kaçtı. İhsan'ın çadırının yanındaki çadırda yatıyordum. Akşamdan onunla beraber biraz (...) ve İstanbul'u garip bir acıyla anmıştık. O, biraz kendisiyle eğleniyor ve belki ilk defa bana kendisinden bahsediyordu.

"Ben," diyordu. "Her zaman böyle asker ruhlu bir adamdım. Fakat çok ham bir gençtim. Sonraları hayli de alafrangalığa özenirdim. Hâlâ medeni şeyleri, güzel şeyleri severim, diyebilirim. Yalnız biraz bunlardan uzaklaştık. Anadolu'nun ta ortasına gelenleri yenmekle memleketimizi muhafaza kabil olamayacağını düşünüyorum.

Onlar, düşmanlarımız, kendi memleketlerine sahip oldukları gibi biz de sahip olmalıyız. Şimdiye kadar zeytinyağıyla su gibi duran bu halkla biz kaynaşmalıyız. Göreceksin Peyami, bu halkı kendi memleketine sahip edecek yine bizim yaratacağımız ordu olacak."

"İzmir'e inelim yeter İhsan."

"Bu akşam içim hülya yapmak istiyor. Yalnız İzmir'i almak yetmez. Memleketi temizlemek lazım. Anadolu ordusu İzmir'den sonra öyle bir harp açacak ki... Köhne şeyleri, karanlık şeyleri, halkı sefil ve esir eden şeyleri hep temizleyecek ve yıkacak... Hemşire Ayşe'yle biz bunları daima konuşurduk. O bana İzmir'in ne mamur, ne mesut olduğunu hep anlattı. Biz, Yunan'ı çıkardıktan sonra biz, evet ordu, Anadolu'yu baştan başa mamur ve mesut edeceğiz.

1. Halide Edip Adıvar'ın Ateşten Gömlek romanından alınan bu parçadaki sosyal, siyasî veya tarihî öğelerden iki tanesini yazınız. (10 p)

2. Tabloda istenen türde birer cümleyi metinden bularak ilgili bölüme yazınız.(20 p)

İsim cümlesi	
Birleşik cümle	
Devrik cümle	
Biçimce ve anlamca olumsuz cümle	

10. SINIFLAR // TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

3. Geleneksel Türk tiyatrosu türlerinden olan ve bir tür gölge oyunu olan Karagöz oyununun Şeyh Küşterî isimli kişiyle nasıl bir ilişkisi vardır? Oyunun Anadolu'da ortaya çıkışını açıklayınız. (15 p)

4. İlk oyun denemesi “*Masum Katiller*” 1946'da Halkevi'nde, “*Pembe Evin Kaderi*” ise 1951'de Devlet Tiyatrolarında oynatılan yazar, geleneksel Türk tiyatrosu ile Batı tiyatrosunu kaynaştırmıştır. Çeşitli oyun ve seneryolar kaleme almış olan sanatçı, aynı zamanda Keloğlan masallarının beyaz perdeye aktarılmasını da sağlamıştır. Eserlerinde birey-çevre ilişkilerini, kuşaklar arasındaki çatışmayı, toplumun suçlu insanları kenara itişini işlemiştir. Cumhuriyet tarihinin en çok satan kitapları arasında yer alan ve Kurtuluş Savaşı'nı romansı bir üslupla anlattığı “*Şu Çılgın Türkler*” adlı belgesel romanı vardır.

Parçada tanıtılan sanatçının adını yazınız? (10 p)

5. Ünlü Yazardan Öğrencilere Uyarı: Okumadan Yazamazsınız

Küçükçekmece Belediyesinin 12 Mart'ta kültür- sanat etkinlikleri kapsamında düzenlediği "Kitapların Hayatımızdaki Yeri" adlı söyleşi, Gülten Dayıoğlu'nun katılımıyla Sefaköy Kültür ve Sanat Merkezinde katılımcıların yoğun ilgi ve coşkusuyla gerçekleşti.

Kitapların, insan hayatını güzelleştiren, insanın ihtiyaç duyduğu bilgi ve becerileri kazanmasına yardımcı olan kaynaklar olduğunu ifade eden Dayıoğlu: "Düşünceler üretecek kitaplar okuyun, sizleri besleyecek olan kitapları tercih edin. Kitap alırken kitabın diline dikkat edin. Ben hâlâ kitap okuyarak besleniyorum. Okumazsam yazamam çünkü. Dilinde özgün olmayan bir yazarın fikri ne olursa olsun bir yerde duraksıyor. Kitaplarda işlenen konular yaşınıza göre mi değil mi ve sizi ilgilendiren konular mı bunlara da dikkat edin." diyerek sözlerini bitirdi.

5N1K soruları hangi tür metinlerde kullanılır? Bu soruların neler olduğunu verilen metin üzerinden bu soruların yanıtlarıyla beraber yazınız. (15 p)

6. Zavallı anneciğim,(1) babamın hastalıklarıyla uğraşmaktan başını kaşıyacak,(2) etrafına bakacak vakit bulamadığı sırada bile kaç kere bu hâllerimi görüp -(3) sanki ben de tehlikeli bir hastalığa tutulmuşum gibi -(3) telaş ve endişeye düşmemiş miydi?(4)
Evet,(5) bunların hepsi babamın sağlığında olan şeylerdi.

Verilen metinde numaralanmış noktalama işaretlerinin kullanım amaçlarını aşağıdaki tabloda ilgili yerlere yazınız. (10 p)

1 (virgül)	
2 (virgül)	
3 (kısa çizgi)	
4 (soru işareti)	
5 (virgül)	

7. Pandemi döneminde başınızdan geçen ilginç bir hatıranızı, hatıra (anı) türünün özelliklerine uygunluğunu gözeterek en az 10 cümleden oluşacak bir metin halinde yazınız. (20 p)
(Yazdığınız metnin anı türünün içerik, dil anlatım ve tür özelliklerine uygunluğu; istenen cümle sayısına uygunluğu, yazım kuralları ve noktalama işaretlerine uygunluğu puanlamaya katılacaktır.)

